

**JAVNI POZIV ZA POTICANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI I STVARALAŠTVA 1. ROK, 2025.
DUGOMETRAŽNI DOKUMENTARNI FILM, UMJETNIČKA SAVJETNIK: ROBERT TOMIĆ ZUBER**

KATEGORIJA: POTICANJE RAZVOJA SCENARIJA I RAZVOJA PROJEKATA DUGOMETRAŽNIH IGRANIH, DUGOMETRAŽNIH DOKUMENTARNIH I ANIMIRANIH FILMOVA – RAZVOJ PROJEKATA DUGOMETRAŽNIH DOKUMENTARNIH FILMOVA – 12. ožujka 2025.

OPĆI OSVRT

Na javni poziv u kategoriji poticanja razvoja projekta dugometražnog dokumentarnog filma na 1. roku 2025. godine prijavljeno je više projekata nego li na prošlim pozivima – njih ukupno **18**. Svi su pristigli projekti na poziv su razmatrani.

Uz povećanje broja projekata u ovoj kategoriji razvoja projekata, moram istaknuti i znatno povećanje kvalitete samih filmova koje autori predlažu. Do te mjere da nas sve više očekuje pritisak i nerazmjer povećanja kvalitete filmskih projekata, koji se prijavljuju na natječaj ovog Centra i financijskih mogućnosti da ih se podupre. Ono što veseli je i raznovrsnost tema, kojoj se nadamo u idućim prijavama potpore proizvodnje. Također, ono što je značajno jest da u prijašnjoj fazi razvoja scenarija podržani projekti, pokazuju spremnost za prijavu u ovoj kategoriji što govori o opravdanosti potpora razvoja u prijašnjim fazama jer svi predloženi projekti za potporu u ovoj kategoriji, koristili su potporu inicijalne faze razvoja scenarije ovog Centra.

U tom smislu predlažem sveukupno **6 projekata** za sufinanciranje u ovoj kategorije na ovom pozivu, u cjelokupnom iznosu potpore od **115.000 eura**.

Ovaj iznos veći je od planiranog iznosa u kontekstu raspodjele potpora za cijelu godinu. I stvara pritisak smanjenog preostalog budžeta za sljedeći poziv. No projekte o kojima u recenziji mogu napisati samo kako su se kvalitetno razvili do ove faze, bilo je nemoguće tek tako odbiti u njihovom daljnjem razvoju prema budućoj proizvodnji sjajnih dokumentarnih filmova.

1. BRAZDA Sara Jurinčić (redateljica i scenaristica) / Tomislav Stojanović (producent) / Eclectica d.o.o. (produkcija) - predloženi iznos potpore: 25.000,00 eura

Ponekad se dogodi da na pozivu poput ovog bude prijavljen projekt, zbog kojeg sva pitanja o smislu mandata umjetničkog savjetnika dobiju svoje odgovore. Jedan od takvih projekata je, barem u ovoj fazi, projekt redateljice Sare Jurinčić, debitantice u dugoj formi, ali kada čitate njen projekt dojam debitantice posve izostaje. Priča o ženama koje žive sudbinu supruga ribara s otoka Ugljana, koji već generacijama odlaze ribariti na daleki otok Guam na drugi kraj planeta, već u svom loglineovskom iskazu daje dovoljnu zanimljivost. I svaki novi redak u ovom projektu, miče bilo kakvu mogućnost kreativnom razočarenju ovim projektom. Jer, kada vas autorica svojom autorskom eksplikacijom, *treatmentom*, pa onda i scenarijem uvede u svijet žena koje su indirektno obilježile i njen život, shvatite koliko ljudske sudbine mogu skrivati teške, mukotrpane ali istovremeno i divne priče. Priče o snažnim osobama u ovom slučaju snažnim ženama, koje kroz život koračaju, žive ga ma kako težak bio. Ne promatraju ga. Ono što posebno oduševljava, jest činjenica da čitajući ovaj prijedlog kao muškarac, ne osjećam se nepozvanim uroniti u svijet koji autorica

nudi promatraču. Strancu. Kojem su ona i njene protagonistice odlučile otvoriti svijet, duboko skriven iza tradicije. Godina. Desetljeća.

2. ČOVİK KOJI SE SMIJE: BALADA O TOMI BEBIĆU Mladen Matičević (redatelj i scenarist) / Bojan Kanjera (producent) / Peglanje Snova d.o.o (produkcija) - predloženi iznos potpore: 20.000,00 eura

Odlučiti se za biografski film o značajnom članu nekog društva, umjetnika, u ovom slučaju glazbenika koji i danas toliko godina nakon njegove smrti intrigira, jedan je od većih autorskih izazova. Prije svega jer biografski žanr sa sobom nosi neka svoja žanrovska ograničenja. Kada autor takva projekta, poput redatelja Mladena Matičevića u svojoj biografskoj priči o splitskom glazbeniku Tomi Bebiću uspije svojim jakim konceptom suprotstaviti se svojevrsnoj konvenciji žanra u koji ulazi, takav film dobiva na dodatnoj zanimljivosti. Projekt koji ovaj autor nudi donosi utemeljenu biografsku priču o Tomi Bebiću, s relevantnim sugovornicima, raznih profesija. Ali i njegovom djecom. No onda se autor odlučuje na korak više, oživljuje Tomu Bebića. Postavlja ga kao svojevrsnog dramskog lika koji će nas voditi kroz film o njemu. Naratora. Sveznajućeg. Jer on o svom životu valjda zna najviše. Matičević pritom uvođenje ove filmske konvencije ne radi na banalan način. Ne čini to kao svojevrsnu igrano filmsku rekonstrukciju u svrhu dokumentarne biografije. Ne, on inzistira na Tomi Bebiću kao protagonistu, i to čini vrlo spretno, poetično, dajući neki onostrani ton ovom biografskom projektu.

3. IZA OTVORENIH VRATA Nikola Kuprešanin (redatelj i scenarist) / Ena Rahelić (producentica) / Festival mediteranskog filma Split (produkcija) - predloženi iznos potpore: 10.000,00 eura

Već u fazi razvoja scenarija, ovaj projekt činio se svježim i drugačijim kada je u pitanju tema psihoterapije u Hrvatskoj, i eventualne stigme okoline zbog odlazaka na nju. No, kada se već iskusni scenarist Nikola Kuprešanin odluči stati pred kameru, i sebe kao maskulinog Vlaja dovesti u poziciju da govori o psihoterapiji, stvari postaju i više nego li zanimljive. Pogotovo uzimajući u obzir da pred kamere staje i njegova supruga – psihoterapeutkinja, koja s njim kreće u odabir njemu odgovarajućeg psihoterapeuta (kasnije doznajemo zašto protagonist Nikola, naginje više ka odabiru psihoterapeutkinje). I tada se nađete u poziciji da čitate napisani scenarij s blagim smiješkom. Jer upravo je to snaga ovog projekta, što o vrlo osobnoj, intimnoj i važnoj, emotivnoj temi konzumirate priču koja kao da je pisana s lakoćom, i kao da će se zbog toga i gledati s istom lakoćom. U kojem ulazite u svojevrsni trougao između protagonista, njegove supruge i psihoterapeutice. Koji donosi svakojake dvojbe između onoga što njegova supruga psihoterapeutkinja smatra da je za njega najbolje, i onoga što njegova psihoterapeutkinja doista ističe i ohrabruje u njemu - da sam donosi sudove što je za njega najbolje.

4. LA LA LABIN Toni Juričić (koredatelj i scenarist) / Goran Načinović (koredatelj) / Bianca Dagostin (producentica) / Umjetnička organizacija Lišera film (produkcija) - predloženi iznos potpore: 20.000,00 eura

„La La Labin“ autora Tonija Juričića i Gorana Načinovića, već u fazi razvoja scenarija koju je uspješno prošao, ukazao je na potencijal gotovo urnebesnog hibridnog metafilmskog dokumentarnog formata. Zvuči možda pretenciozno nadnijeti mu toliko atributa, ali ovaj projekt čini se jednostavno da je sve navedeno. Isti donosi priču o (namjerno?) zametnutom, vjerojatno posljednjem turističkom promotivnom videu (mjuziklu) bivše

Jugoslavije, „Ovdje nema nesretnih turista“ srpskog redatelja Gorana Gajića. Snimljen u nepogodno vrijeme 1990. u osvit rata daje jednu posve paralelnu, gotovo utopističku verziju turističke stvarnosti, koja je s ratom zakopana u arhivima Turističke zajednice Labin Rabac, i tadašnjeg kompleksa hotela Rabac d.d. Tri desetljeća nakon rata, autor pronalazi zaboravljenu tonsku kopiju u skladištu Kina Labin. I odlučuje pokušati okupiti tadašnju ekipu filma, kako bi stvorili svojevrsnu novu verziju istog.

5. PRIČAMO PRIČU Srđan Kovačević (redatelj i scenarist) / Tibor Keser (producent) / Kompot (produkcija) - predloženi iznos potpore: 20.000,00 eura

Tabu teme ponekad predugo u nekom društvu bivaju tabuom. Takva je i ona autora Srđana Kovačevića, koji donosi priču dokumentarno igrane hibridne strukture. U njemu autor ima namjeru provesti društveni eksperiment, inscenirajući ratno izbacivanje iz stana iz 90-tih godina, smještenu u današnje vrijeme. Kroz jednu (za potrebe filma čini se imaginarnu, ali temeljene na stvarnim događajima) obitelj, majku s dvoje djece u čiji stan u Splitu 1992. ulaze naoružani vojnici, kako bi ih deložirali. Jer su u tom trenu krive nacije. Srbi. Koji pripadaju narodu koji napada njihovu državu, pa je nacionalističkom logikom posve opravdano oduzeti stan pripadnicima druge nacije. Ono što već u sinopsisu intrigira, jest pitanje koje postavlja autor u svom dokumentarnom dijelu – bi li takvi događaji bili mogući danas, i bi li reakcija okoline bila ista – šutnja? I upravo ovim pitanjem igrani dio koji rekonstruira 1992., smješten u današnjicu stvara interes da se takav film pogleda. S autorovom nadom koju već u svojoj motivaciji naglašava, kako je uvjeren da takvo što danas ne bi bilo moguće da se tek tako dogodi. A da pritom nitko na to ne reagira.

6. SVIH NAS NE BI BILO Snježana Tribuson (redateljica i scenaristica) / Mirta Puhlovski (producent) / Metar60 (produkcija) - predloženi iznos potpore: 20.000,00 eura

Autorica Snježana Tribuson smjerno je iz faze razvoja scenarija, svoj projekt uspješno prijavila i u fazi razvoja projekata. Zašto ovo spominjem? Zato što se radi o iskusnoj autorici, koja s iznimnim poštovanjem pristupa ovoj vrsti prijave svog projekta. Donoseći priču o obiteljskom događaju prije 150 godina, koje su se njeni preci sramili i skrivali ga, autorica dovodi u kontekst činjenice kako je upravo taj događaj omogućio da se ona i 300 njenih rođaka rode. S druge pak strane, pričajući priču o svom pradjedu Juri koji je u jednom domaćinstvu živio s dvije žene, priča i priču o današnjem društvu dakle 150 godina kasnije, kojem je ova vrsta odluke, svojevrsne bigamije neprihvatljiva. Iako su se razlozi za zapravo zajedničku odluku njenog pradjeda i njegove supruge čine logičnim, ne mogavši s njom imati djece, ljubavnica postaje logičan izbor žene koja zapravo oboma rađa djecu. Ovaj film govori o tabuu i unutar autoričine obitelji, u kojoj njena majka i njene sestre nisu nikada sa sljedećom generacijom pričali o tome kako je rođen njihov djed i njegova braća i sestre. Koliko o prošlosti, ovaj projekt dakle govori i o sadašnjosti.